

ГРАЂАНСКОПРАВНИ ИМУНИТЕТ ДРЖАВЕ

Тужена страна држава ужива грађанскоправни имунитет не само у имовинским већ и у радним споровима, па ако није дала пристанак за вођење спора тужба се одбацује.

Из образложења:

"Тужилац је против Амбасаде ... у Србији поднео тужбу ради поништаја решења о отказу уговора о раду од 18.08.2009. године тражећи да се то решење поништи и реинтегрише у процес рада.

У фази припремања главне расправе, после налога за уређење тужбе, тужилац је као туженог означио страну државу - амбасаду, коју заступа амбасадор.

Нотом стране државе амбасада ... је вратила судска писмена и навела да она нема својство посебног правног лица у односу на државу коју заступа и не може бити тужена странка у спору. Она се позвала на међународно обичајно право према коме, када се једна суверена држава позива пред суд земље пријема, позив мора бити упућен дипломатским путем и мора се дати одговарајући рок за одговор на тужбу од најмање 60 дана (допис Министарства спољних послова упућен Првом основном суду у Београду 21.03.2011. године).

Без даљег расправљања Први основни суд у Београду се огласио апсолутно ненадлежним за поступање по тужби, на основу члана 26. став 1. ЗПП у вези чл. 16. и 77. ЗПП.

Правилно је становиште нижестепених судова да је домаћи суд ненадлежан за пресуђење овог радног спора јер његова надлежност за спор са међународним елементом није изричито предвиђена законом или међународним уговором нити надлежност домаћег суда произилази из одредаба закона о месној надлежности домаћег суда (члан 26. ЗПП).

Наиме, Бечка конвенција о дипломатским односима од 18.04.1961. године („Службени лист СФРЈ“ додатак 2/64) не садржи правило по коме се страна држава ослобађа од имунитета у радним споровима (или других врста спорова) у којима су тужиоци запослени у дипломатско конзуларном представништву. Ограничења од имунитета ... (неспоран је имунитет држава у грађанским поступцима) не садржи ни билатерална конвенција између Србије и ... која одређује права, имунитете и привилегије конзуларних агената од 14. октобра 1881. године. Такође, ограничења и изузетака нема ни у трговинском уговору између истих странака уговорница од 14 октобра 1881. године.

Тумачењем ноте коју је тужени упутио Министарству спољних послова може се закључити да тужени није дао пристанак да му у конкретном радном спору суди редован српски суд. Како тужена страна држава није дала пристанак подношењем одговора на тужбу нити се упустила у расправљање, то се не може применити правилно из члана 50. Закона о решавању сукоба закона са прописима других земаља о надлежности домаћег суда.

Неосновани су ревизијски наводи да тужени не ужива имунитет у грађанском поступку ако се о ради о спору који потиче из уговора о запошљавању на основу Конвенције Уједињених Нација о судском имунитету држава и њихове

имовине из 2004. године, јер ту Конвенцију наша држава није ратификовала и она не представља део унутрашњег права.

Такође, наша држава није ратификовала ни Европску конвенцију о имунитету држава из 1978. године која по тврњи ревидента садржи правило „да се држава не може позвати на имунитет од јурисдикције судова друге државе говорнице у споровима који потичу из уговора о запошљавању који је тужена држава закључила са неким физичким лицем“.

Неосновани су и ревизијски наводи у којима се истиче да одредбе ове две конвенције без обзира да ли су или не ратификоване представљају саставни део међународног обичајног права и да је Европски суд за људска права у неколико својих донетих одлука утврдио да ове конвенције представљају обичајно право и да доношењем решења о апсолутној ненадлежности крши право на приступ суду. Из праксе Европског суда за људска права произилази управо супротан закључак (који иде у прилог становишту нижестепених судова), јер је у предмету „Fogarty v. UK“ од 21.11.2001. године заузето становиште да је за ослобођење од грађанско правног имунитета и у радним споровима битан пристанак тужене стране државе“.

(Сентенца из решења Врховног касационог суда Рев2 485/2014 од 10.12.2014. године, утврђена на седници Грађанског одељења 07.04.2015. године).